

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยจะมุ่งศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่การเสพและติดยาเสพติด ของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยจะศึกษาถึง ปัจจัยที่นำไปสู่การเสพและติดยาเสพติด ซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแวดล้อม พฤติกรรมการเสพยาเสพติดและข้อเสนอแนะที่เป็นเงื่อนไขนำไปสู่การเลิกเสพยาเสพติดในอนาคต ซึ่งเป็นการศึกษาที่ต้องการรายละเอียดมาก ผู้วิจัยจึงได้วางขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้ต้องขังคดีที่มีประวัติและพฤติกรรมการเสพและติดยาเสพติดที่อยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ในช่วงระหว่างปี 2555 จำนวน 495 คน (ข้อมูลจากสถานพยาบาล เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม : 2555)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้แก่ ผู้ต้องขังที่มีประวัติและพฤติกรรมการเสพและติดยาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาร์โอยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 727 อ้างบุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 92)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้สำหรับการศึกษารุ่นนี้มีค่าเท่ากับ 0.05

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{495}{1 + 495(0.05)^2}$$

$$= 221.2290$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จากการคำนวณตามสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) คำนวณได้ 221.22 คน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม ดังนั้นผู้ศึกษาจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน เพื่อให้ได้โควตาของกลุ่มตัวอย่างที่เท่ากันผู้วิจัยจึงกำหนด โควตาของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 56 คน รวมแล้วได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 224 คน

1.3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.3.1 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา โดยกำหนดลักษณะพฤติกรรมกรมการเสพของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

ลำดับที่	พฤติกรรมกรมการเสพ	กลุ่มตัวอย่าง
1	การฉีด	56
2	การสูบ	56
3	การสูดดม	56
4	การกิน	56
รวม		224

1.3.2 จากนั้นผู้วิจัยจะทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก (Lottery Method) แบบแทนที่ กล่าวคือผู้วิจัยจะทำสลาก โดยเขียนชื่อผู้เสพและติดยาเสพติดที่เป็นผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม ลงในสลากแต่ละใบ จากนั้นนำใส่ภาชนะเขย่าให้ปะปนกัน แล้วจึงเลือกหยิบขึ้นมาทีละใบ แล้วนำสลากใส่กลับไปที่เดิม และถ้าหยิบใบเดิมขึ้นมาอีกก็ใส่กลับเข้าไปใหม่ ทำเช่นนี้จนได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 222 คน เพื่อให้ได้โควตาของกลุ่มตัวอย่างที่เท่ากันผู้วิจัยจึงกำหนด โควตาของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 56 คน รวมแล้วได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 224 คน

1.3.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ ผู้ต้องขังที่มีประวัติและพฤติกรรมกรมการเสพยาเสพติดในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเต็มใจที่จะให้ข้อมูลจริง จำนวน 8 คน ดังนี้

- (1) พฤติกรรมกรมการฉีด จำนวน 2 คน
- (2) พฤติกรรมกรมการสูบ จำนวน 2 คน

(3) พฤติกรรมการสูดดม จำนวน 2 คน

(4) พฤติกรรมการกิน จำนวน 2 คน

2. ตัวแปรที่วิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยที่นำไปสู่การเสพและติดยาเสพติด

มีดังนี้

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- 1) ความอยากรู้อยากลอง
- 2) มีเรื่องไม่สบายใจ
- 3) มีประสบการณ์ติดยาเสพติดพื้นฐานมาก่อน
- 4) เห็นประโยชน์ของยาเสพติด
- 5) การใช้จ่ายในทางที่ผิด
- 6) การว่างงาน
- 7) ต้องทำงานหนัก
- 8) ลักษณะบุคลิกค้ำฉานลบ

2.1.2 ปัจจัยแวดล้อม ได้แก่

- 1) อิทธิพลจากเพื่อน
- 2) ครอบครัวขาดความอบอุ่น
- 3) ยาเสพติดหาได้ง่าย
- 4) คนในครอบครัวใช้สารเสพติด
- 5) ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว
- 6) ได้รับความลำเอียงในครอบครัว
- 7) บิดามารดาควบคุมมากเกินไป
- 8) บิดามารดาปล่อยปละละเลย

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ พฤติกรรมการเสพและติดยาเสพติด ซึ่ง ได้แก่

วิธีการเสพยาเสพติดเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีดังต่อไปนี้

1. วิธีการฉีด
2. วิธีการสูบ
3. วิธีการสูดดม
4. วิธีการกิน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม

(Question) โดยจะแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่หรือไม่ใช่ (YES/NO Question) โดยถามเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่การเสพและติดยาเสพติด ซึ่งได้แก่ ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเสพและติดยาเสพติด ซึ่งได้แก่ การฉีด การสูบ การสูดดม และการกิน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended Question) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นเงื่อนไขนำไปสู่การเลิกเสพยาเสพติด ของผู้เสพและติดยาเสพติด

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่สร้างขึ้น จากการทบทวนหลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนของการวิจัยและสภาพทั่วไปของการสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อเรื่องวิจัย ชื่อ-สกุลผู้สัมภาษณ์ วัน/เวลา/สถานที่สัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์จะกรอกไว้ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนของลักษณะโดยทั่วไปของผู้ที่ถูกสัมภาษณ์เท่าที่จำเป็น ได้แก่ ปัจจัยที่นำไปสู่เสพยาเสพติด

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนของคำถามและเนื้อที่ว่างที่ใช้บันทึกการสัมภาษณ์ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นเงื่อนไขให้ผู้เสพยาเสพติดเลิกเสพได้ต่อไป

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1. ศึกษาเอกสาร บทความ ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

3.2.2. ทำการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการวิจัยให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.2.3. นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2.4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องที่ตรงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องของรูปแบบแบบสอบถาม (Format) และการใช้ภาษา (Wording) เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือ ค่า IOC (Item Objective Congruence Index) โดยผู้เชี่ยวชาญจะประเมินแบบสอบถาม 3 ระดับ คือ 1 ใช้ได้ 0 ไม่แน่ใจ และ -1 ใช้ไม่ได้ หลังจากนั้นนำค่าที่ได้แต่ละข้อแทนลงในสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินในข้อความนั้นจากผู้เชี่ยวชาญ
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อผู้วิจัยได้หาคุณภาพของแบบสอบถามจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจะนำไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป

3.2.5 การสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยการศึกษาทฤษฎี และแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่การเสพยาเสพติด จากตำรา วารสาร ผลงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดเนื้อหาของคำถามในแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษาวิจัย และมีลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจ แนะนำในรายละเอียด และแก้ไขแบบสัมภาษณ์เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย

4) การสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาวิจัย
 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

4.1) นางสาวรัศมี กิตติมนัส คณะกรรมการศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดมหาสารคาม ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.2) นางสาวเพชรศิริ โยคะสิงห์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกมลาลัย

จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.3) นายอนุกุล ทรงมงคลรัตน์ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกมลาลัย

จังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญคือ ค่า IOC ที่ได้ตั้งแต่

50 ขึ้นไป ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด เพื่อหาค่าอำนาจ

จำแนกรายชื่อ (Discrimination) โดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation:SD) ซึ่งผล

ที่ได้ คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม = 0.34-0.63

ปัจจัยส่วนบุคคล = 0.33-0.50

ปัจจัยแวดล้อม = 0.32-0.50

พฤติกรรมการศึกษาเสพติด = 0.93

ซึ่งไม่เท่ากับ 0 แสดงว่า(ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555 : 422)ข้อคำถามมีอำนาจจำแนกอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

3.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจัดพิมพ์แบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บข้อมูล

4.1.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการจับสลากทุกคนตอบแบบสอบถามเอง ซึ่งตอนรับแบบสอบถามนั้นผู้วิจัยจะอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์และการตอบแบบสอบถามอย่างชัดเจน ถ้าคนไหนอ่านหนังสือไม่เป็น ผู้วิจัยจะเป็นผู้อ่านให้กลุ่มตัวอย่างเลือกคำตอบและตอบคำถาม

4.1.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน

4.1.4 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จนครบตามจำนวนแล้วนำไปประมวลผลต่อไป

4.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(Key Informant) โดยการขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เข้ามาทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังกุ่มดังกล่าว ระหว่างเวลา 09.00-12.00 น. ณ สถานพยาบาล สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ระยะเวลาประมาณ 10 นาที โดยทำบันทึกตามแบบสัมภาษณ์ เนื่องจากระเบียบปฏิบัติไม่อนุญาตให้อัดเทปได้ สัมภาษณ์ผู้ต้องขังกุ่มตัวอย่างเสร็จภายในเดือนตุลาคม 2555

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

5.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

5.2.1 บรรยายลักษณะทั่วไป เกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การเสพยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง

5.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำไปสู่การเสพยาเสพติดกับพฤติกรรมเสพยาเสพติดของผู้ต้องขังรวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นเงื่อนไขนำไปสู่การเลิกเสพยาเสพติดหลังจากนั้น นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยายพรรณาคความ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่นำไปสู่การเสพยาและติดยาเสพติด และพฤติกรรมเสพยาและติดยาเสพติดสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าไคสแควร์ (Chi - square) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของผู้เสพ/ตติยาเสพตติค ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และแจกแจงความถี่ในแต่ละประเด็นแล้วนำมาสรุปในเชิงพรรณนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY